

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen: kansalaisyhteiskunnan ääni kuuluviin!

Lausunnossaan 58/2010 ETSK toistaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle kehotuksensa siitä, että **YMP:lle olisi jatkossakin myönnettävä vankka talousarvio**, joka on vähintään samaa kokoluokkaa kuin nykyisellä talousarviokaudella.

ETSK pitää tervetulleena pyrkimyksiä kaventaa eri jäsenvaltioiden maataloustuottajien saaman tuen eroja. Tasapainoisuuden, oikeudenmukaisuuden ja käytännölläisyyden tulisi olla uuden YMP:n pääpiirteitä **rahoitusvarojen uudelleenjaossa jäsenvaltioiden kesken**, ja maatalouden monimuotoisuus EU:ssa olisi otettava huomioon.

Tietyissä historiallisia tukitasoja edelleen käyttävissä jäsenvaltioissa aiheutuisi ongelmia siitä, että kansallisia suorita tukia yhdenmukaistetaan ja sovelletaan lisäksi **sisäistä lähentymistä**. Näissä tapauksissa sisäisen lähentymisen on oltava joustavaa, siirtymäkauden pidempi, ja tukia on muutettava asteittain kauden aikana.

ETSK kannattaa tuen asteittaista vähentämistä niin, että suorille tuille asetetaan **enimmäismäärä** ja kehottaa – kuten aiemmissakin lausunnoissaan – komissiota ottamaan täytäntöönpanomenettelyssä huomioon osuuskunnista ja maataloustuottajien yhteenliittymistä muodostuvien yritysten erityispiirteet.

ETSK kannattaa päätöstä yksinkertaistetun tukijärjestelmän perustamisesta **pienviljelijöille**, mutta epäilee, etteivät komission esittämät tukimäärät ole riittäviä pienviljelijöiden kehitystä ajatellen.

ETSK on tietoinen **aktiiviviljelijän käsitteen määrittelyyn** liittyvistä hankaluuksista, mutta ehdottaa, että määritelmässä tulisi muiden seikkojen ohella ottaa huomioon vaatimukset, jotka koskevat maataloustuotteiden tuottamista ja markkinoille saattamista sekä yleishyödyllisten julkisten hyödykkeiden ja yhteiskunnallisten palvelujen tuottamista.

ETSK kannattaa komission ehdotusta siitä, että **nuorten viljelijöiden** tukemisen on oltava yksi maaseudun kehittämisen ensisijaisista tavoitteista unionissa. Osittain tämä voi tapahtua maaseudun kehittämissuunnitelmiin sisältyvien temaattisten alaohjelmien kautta. ETSK pitää erittäin myönteisenä myös ehdotusta ottaa käyttöön maataloustoimintansa aloittaville nuorille viljelijöille I pilarin sisällä myönnettävä tulotuki.

Ensimmäisen pilarin viherryttämiselementin avulla luodaan vahvempi ja selväpiirteisempi yhteys suoran tuen ja maatalouden tuottamien ympäristöalan julkishyödykkeiden välille. ETSK:n mielestä järjestelmä tulisi pitää yksinkertaisena ja sen tulisi varmistaa maataloustuottajien toiminnan ympäristötulokset kaikkialla unionissa.

ETSK on jo todennut, että **luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen** on välttämätöntä ja tärkeää. Se ei ole vain eettinen ja moraalinen velvollisuus vaan strategisesti tärkeää pitkällä aikavälillä. Nykyistä nopeammalle ja tehokkaammalle toiminnalle on olemassa kylliksi taloudellisia perusteita.

On muistettava, ettei **II pilarin** tärkeitä aloja voida jättää kokonaan huomiotta. Tämän vuoksi periaate, jonka mukaan 25 prosenttia varoista on kohdennettava ympäristön- tai ilmastonsuojelutoimiin, on tärkeä. Myös Leader-aloitteelle olisi varattava vähimmäismäärärahat.

Yksi erittäin positiivinen elementti komission ehdotuksessa on **eurooppalainen innovaatiokumppanuus**.

ETSK katsoo, että II pilarissa tulisi ottaa huomioon **kuivuuden**, maaperän eroosion ja aavikoitumisen aiheuttamat suuret ongelmat EU:n eteläisillä alueilla. Komitea suosittaakin erityistoimenpiteiden laatimista tätä varten. Samalla tulisi ottaa huomioon myös maatalousmaan kuivattamisesta aiheutuvat lisäkustannukset Euroopan pohjoisissa jäsenvaltioissa.

Kun otetaan huomioon maataloustoiminnan hankalat olosuhteet vuoristo- ja saaristoalueilla, ETSK ehdottaa, että komissio laajentaisi 85 prosentin osarahoitusosuuden koskemaan vähemmän kehittyneiden alueiden lisäksi myös vuoristo- ja saaristoalueita. **Epäsuotuisten alueiden** osalta on vielä tarkistettava ns. muuntotyypisille alueille ehdotettua uutta määritelmää.

Maaseudun kehittämissä politiikan vahvistamiseksi jäsenvaltioille annetaan **mahdollisuus siirtää varoja** suorista tuista maaseudun kehittämistukeen. Jäsenvaltioissa, joissa suorien tukien taso on alle 90 prosenttia unionin keskiarvosta, olisi vastaavasti oltava mahdollisuus siirtää varoja maaseudun kehittämistuesta suoriin tukiin. ETSK suosittaa, että komissio korottaisi II pilarista I pilariin tehtävien siirtojen joustovaran 5:stä 10 prosenttiin.

Hintojen äärimmäinen epävakaus viime vuosina on osoitus siitä, että tarvitaan tehokkaampia markkinahallintavälineitä. **Markkinoiden vakauttaminen** on perussopimuksen mukaan yksi YMP:n tavoitteista. Vakaat markkinat ovat tärkeitä. Tämän vuoksi ETSK katsoo, että markkinavälineitä koskevan toimenpidepaketin tulisi olla paljon nykyistä kunnianhimoisempi, jotta vältettäisiin suuret hintavaihtelut.

Koska EU:n 27 jäsenvaltioissa vain 15 kauppaketjua hallitsee jo 77:ää prosenttia elintarvikemarkkinoista, ETSK katsoo, että tarjontaa on lisättävä muualla **suurten kauppaketjujen markkinavoiman** vastapainona. Olisi tutkittava, onko kilpailulainsäädäntö riittävä estämään markkinoita hallitsevat rakenteet ja arveluttavat sopimuskäytänteet.

Maataloustuottajien ja näitä edustavien organisaatioiden asemaa elintarvikeketjussa on vahvistettava, jotta taataan parempi markkinoilta saatava tuotto. Lisäksi on äärimmäisen tärkeää, että EU:n kilpailusääntöjä mukautetaan siten, että tuottajaorganisaatiot ja osuuskunnat kykenevät vahvistamaan asemiaan markkinoilla. Jotta maataloustuottajien neuvotteluvoimaa tuotantoketjuissa voidaan lisätä, ETSK katsoo, että on myös luotava edellytykset maataloustuottajien suoraan hallinnoimien **lyhyiden toimitusketjujen** kehittämiselle.

Komitea katsoo, että **riskienhallintavälineillä** voidaan vähentää tulotason vaihteluja ja vakauttaa markkinoita. Vahvistamalla vakuutusvälineitä ja luomalla keskinäisiä rahastoja autetaan maataloustuottajia selviämään haasteista, joita aiheuttavat hintojen lisääntyvä epävakaus, entistä suurempi alttius uusille eläin- ja kasvitaukeille sekä useammin toistuvat huonot sääolot.

Euroopan globalisaatorahaston toimien vaikutuksen maksimoimista ajatellen ETSK katsoo, ettei rahastoa pitäisi käyttää EU:n maatalouden tukemiseen.

ETSK katsoo, että YMP:n on oltava ensisijainen väline yhteyksien luomiseksi kuluttajiin. On tarjottava asiaankuuluvia tietoja siitä, kuinka elintarvikkeet on tuotettu niiden arvoketjun tai elinkaaren aikana. **Kuluttajien on pystyttävä jäljittämään tuotteet**, sillä he voivat parhaiten auttaa muovaamaan eurooppalaisen maataloustuotannon, jossa painotetaan kestävyysajattelua, ympäristöä ja parempia työpaikkoja.